

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ   ปัจจัยที่มีผลต่อการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและ
ผู้ป่วยเอดส์ อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน   นายอมรินทร์ หน่อไชยวงศ์

สาขารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์วราภรณ์ ศิริสว่าง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธารทิพย์ มหาวนา	กรรมการ
ดร.สุรสิงห์ วิศรุตรัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดูแลตนเอง ได้แก่ ปัจจัยพื้นฐาน (ลักษณะทางประชากรและสังคม และสภาพความเจ็บป่วยและการรักษา) และการสนับสนุนทางสังคม โดยศึกษาในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ของโรงพยาบาลสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 106 คน ในระหว่างเดือนเมษายน-พฤษภาคม 2545 สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง และได้ปรับปรุงให้มีคุณภาพที่จะนำไปใช้ได้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบค่าที และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์มีการดูแลตนเองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทำนองเดียวกับการดูแลตนเองด้านร่างกายและด้านจิตสังคมอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน สำหรับการสนับสนุนทางสังคมทั้งในภาพรวม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ ด้านทรัพยากร และด้านการประเมินเปรียบเทียบ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ได้รับในระดับปานกลาง

สำหรับความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐาน กับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ติดเชื้อ เอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ พบว่า ผู้ที่มีรายได้ของตนเองมากกว่า 1,000 บาท และผู้ที่อยู่อาศัยกับผู้อื่น จะได้รับการสนับสนุนทางสังคมในภาพรวมและด้านทรัพยากร ด้านการประเมินเปรียบเทียบมากกว่าผู้ที่มีรายได้ของตนเองต่ำกว่า 1,000 บาท และผู้ที่อยู่คนเดียว สำหรับเพศหญิงและผู้ที่มีสถานภาพสมรสโสด ม่าย หย่า และแยกกันอยู่ จะได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านข้อมูลข่าวสารมากกว่าเพศชายและผู้ที่มีสถานภาพสมรสคู่ ในขณะที่ผู้ที่มีระยะเวลาติดเชื้อเอชไอวีมากกว่า 1 ปี จะได้รับการสนับสนุนทางสังคมในภาพรวม และรายด้านทุกด้านมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาติดเชื้อเอชไอวีน้อยกว่า 1 ปีลงมา และผู้ที่มีระยะเวลาเริ่มต้นดูแลตนเองหลังจากทราบว่าติดเชื้อน้อยกว่า 3 เดือน จะได้รับการสนับสนุนทางสังคมด้านการประเมินเปรียบเทียบมากกว่าผู้ที่มีระยะเวลาเริ่มต้นดูแลตนเองมากกว่า 3 เดือน

เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างปัจจัยพื้นฐาน กับการดูแลตนเองของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ พบว่า เพศหญิงจะมีการดูแลตนเองโดยภาพรวม ด้านร่างกายและด้านจิตสังคมดีกว่าเพศชาย ในขณะที่ผู้ที่มีอายุมากกว่า 35 ปีขึ้นไปและมีสถานภาพเป็นคนในครอบครัว จะมีการดูแลตนเองด้านจิตสังคมดีกว่าผู้ที่อายุต่ำกว่า 35 ปีลงมาและมีสถานภาพเป็นผู้อาศัยในครอบครัว ส่วนผู้ที่มีรายได้ตนเองมากกว่า 1,000 บาท จะมีการดูแลตนเองในภาพรวมและด้านจิตสังคมดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยกว่า 1,000 บาท ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 5,000 บาท จะมีการดูแลตนเองด้านร่างกายดีกว่าผู้ที่อยู่ในครอบครัวที่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท ผู้ที่มีระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวีมากกว่า 1 ปี จะมีการดูแลตนเองในภาพรวม ด้านร่างกาย และด้านจิตสังคมดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาการติดเชื้อเอชไอวีน้อยกว่า 1 ปี ส่วนระยะเวลาเริ่มต้นในการดูแลตนเองหลังจากทราบว่าติดเชื้อเอชไอวีน้อยกว่า 3 เดือน จะมีการดูแลตนเองด้านจิตสังคมดีกว่าผู้ที่เริ่มต้นดูแลตนเองหลังจากทราบว่าติดเชื้อมากกว่า 3 เดือน และผู้ที่ได้รับยารักษาอาการโรคเอดส์ จะมีการดูแลตนเองโดยภาพรวมและด้านจิตใจดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับ

สำหรับปัจจัยการสนับสนุนทางสังคมทั้งในภาพรวม ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านอารมณ์ ด้านทรัพยากร และด้านการประเมินเปรียบเทียบ มีความสัมพันธ์กับการดูแลตนเองโดยภาพรวม การดูแลตนเองด้านร่างกาย และการดูแลตนเองด้านจิตสังคมของผู้ติดเชื้อเอชไอวีและผู้ป่วยเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

Independent Study Title	Factors Affecting Self-care of People with HIV/AIDS Saraphi District Chiang Mai Province	
Author	Mr. Amarin Norchaiwong	
M.P.H.		
Examining Committee	Assoc. Prof. Waraporn Sirisawang	Chairman
	Asst. Prof. Tharntip Mahawana	Member
	Dr. Surasing Visrutaratna	Member

Abstract

The objectives of this study were to describe the self-care of the people with HIV/AIDS and the factors affected their self-care, which were divided into basic factors (Socio-Demographic factors, sickness condition and treatments) and social support. The study had been conducted with the group of 106 people with HIV/AIDS and listed in record of Saraphi Hospital, Chiang Mai province between April and May, 2002. The questionnaire had developed and designed by the researcher and edited until it contained enough quality to be used. Data analysis was performed by descriptive statistics, t-test and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The results of the study revealed that:

People with HIV/AIDS had medium level of self-care in overall, Similarly, self-care in physical, psycho-social were also in the medium level. Moreover, people with HIV/AIDS received medium level of social support in overall aspect such as information, emotion, resource and comparative evaluation aspects.

The difference between basic factors and social support of people with HIV/AIDS was found that people who had more than 1,000 baht and people living with relatives would received more social support in overall, resource and comparative evaluation aspects than those

who had lower income less than 1,000 baht per month and people who stayed alone. In the aspect of information Females and people with marital status are single, widow, divorce or separated would received more social support than males and people with marriage. Additionally, people who had been infected with HIV more than 1 year would receive more social support in overall and other aspects than those who had been infected less than a year. Also, people who began their self-care less than 3 months after infection would received more social support in comparative evaluation aspect than those who began their self-care later than 3 months after infection.

When considering the difference between basic factors and self-care of people with HIV/AIDS, it was found that the female would had better self-care, in both physical and psycho-social than male. Moreover, people who were more than 35 years old and people who was a family member would had better psycho-social than people who were younger than 35 years and defined as a dweller in the family. In addition, people who had personal income more than 1,000 baht would had better overall and psycho-social self-care than the others who had lower than 1,000 baht per head in one month. While, people with family income more than 5,000 baht would had better physical self-care than people with family income less than 5,000 baht. Also, people who had been infected with HIV more than a year would had better self-care in overall, physical, psycho-social self-care than those which infected less than one year. Additionally, people beginning their self-care less than 3 months after HIV infection would had better psycho-social self-care than people who began their self care later than 3 months after infected. Moreover, people with HIV/AIDS who received AIDS medicine treatment would had better overall self-care and psycho-social self-care than those who did not.

Social support in overall aspect and social support in psycho-social aspect such as information, emotional, resource and comparative aspect were related with self-care in overall and self-care in psycho-social of people with HIV/AIDS at the 0.001 statistic significant level.